

היצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה

עונת חורף 2017/18

אגף כלכלה ויחסים בינ"ל

נובמבר 2017

היצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה במהלך עונת חורף 2017/18

רשות התעופה האזרחית (רת"א) סיימה לאחרונה את הליך מתן ההיתרים להפעלת טיסות נוסעים סדירות לישראל וממנה במהלך עונת חורף 2017/18. היתרים אלה ניתנו בהתאם להסכמי התעופה ולחוק רישוי שירותי תעופה ל- 61 חברות תעופה זרות ולשלוש חברות תעופה ישראליות.

הדו"ח להלן מצביע, בין היתר, על צפי לגידול בהיצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה בשיעור של כ- 19% לעומת היצע הטיסות במהלך עונת חורף 2017/18 ובהמשך למגמת הגידול המשמעותי בהיצע הטיסות במהלך חמש השנים האחרונות.

להלן שמונת המשתנים שנבחנו במסגרת הדו"ח:

1. **גידול בהיצע הטיסות הכללי** - תרשים מס' 1 מצביע על כך שמגמת הגידול בהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג צפויה להימשך במהלך עונת חורף 2017/18. הגידול בצפי היצע הטיסות לעונת חורף 2017/18 לעומת היצע הטיסות במהלך עונת חורף 2016/17 הוא בשיעור של כ- 16%. הצפי לגידול בהיצע הוא בהמשך למגמת הגידול המשמעותי בהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג במהלך חמש השנים האחרונות.
2. **גידול בהיצע הטיסות לפי קבוצות נתיבים** - תרשים מס' 2 מצביע על כך, שצפי שיעור הגידול בהיצע הטיסות הישירות בקווים בין נתב"ג ליעדים באיחוד האירופי גבוה משיעור הגידול הצפוי בהיצע הטיסות הישירות בין נתב"ג למדינות שאינן חברות באיחוד (כ- 17% בנתיבי האיחוד מול כ- 14% בנתיבים אחרים). על ציר הזמן, צפי היצע הטיסות בנתיבי האיחוד במהלך עונת חורף 2017/18 גבוה בכ- 54% מהיצע הטיסות באותם נתיבים במהלך עונת חורף 2013/14¹. יישום הסכם התעופה בין ישראל והאיחוד האירופי, מאפשר כ- מחצית מצפי הגידול בהיצע הטיסות הישירות בנתיבי האיחוד האירופי.
3. **גידול בהיצע הטיסות לפי חברות התעופה** - הגידול העיקרי בצפי היצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג נגזר מגידול בהיצע הטיסות של מספר חברות כאשר חלק מהחברות צפוי להגדיל את היצע הטיסות שלהן באופן משמעותי. החברות הבולטות בהקשר זה הן החברות: "וויז אייר", "איזי ג'יט", "לוט" ו- "ישראייר". טיסות של חברות "חדשות" בנתב"ג², התורמות לגידול בצפי היצע הטיסות, כוללות את הטיסות של החברות: "ראיין אייר" אשר לוח הטיסות שלה לעונת החורף כולל 28 טיסות שבועיות בין יעדים באירופה לנתב"ג, חברת "קתאי פסיפיק" אשר השיקה לפני מספר חודשים שירות בקו הונג קונג - ת"א והחברה האיסלנדית "וואו אייר" אשר השיקה במהלך ספטמבר שרות בקו ת"א- רייקיאויק. לוח מס' 1 מצביע על מקורות הגידול בהיצע הטיסות לפי חברות תעופה.

¹ שיעור גידול שנתי ממוצע של כ- 11% לעומת שיעור גידול שנתי ממוצע של כ- 7% בנתיבים האחרים.

² חברות "חדשות" הן חברות שלא הפעילו טיסות סדירות בנתב"ג במהלך עונת החורף הקודמת.

4. **קווים** - השקת שרות של טיסות סדירות במהלך עונת חורף 2017/18 בקווים חדשים מתוכננת ע"י: "אל על" בקו ת"א- מיאמי, ע"י "הניאן איירליינס" בקו ת"א- גואנגזו, ע"י "ראיין אייר" בקו ת"א- קרלרואה (באדן באדן), ע"י "איזי ג'ט" בקו ת"א- נאפולי ו- ע"י חברת "טרנסוויה" בקו ת"א- איינדהובן. קווים חדשים אשר הושקו במהלך עונת קייץ 2017 ויופעלו גם במהלך עונת חורף 2017/18, כוללים את: הקו ת"א- שנחאי אשר יופעל ע"י "הניאן איירליינס", הקו ת"א- ריקיאוויק אשר יופעל ע"י "ואו אייר", הקו ת"א- פאפוס אשר יופעל ע"י "ראיין אייר", שלושה קווים בין נתב"ג ליעדים בפולין אשר יופעלו ע"י חברת "ראיין אייר" וחברת "לוט", וששה קווים נוספים בין נתב"ג ליעדים ב: רומניה, הונגריה, פולין, בולגריה ו- סלובקיה, אשר יופעלו ע"י "וויז אייר".³ סה"כ הקווים עם שרות סדיר אשר הושקו במהלך עונת קייץ 2017 או יושקו במהלך עונת חורף 2017/18 מסתכם ב- 18 קווים המפורטים בלוח מס' 2. קווים אלה מתווספים ל- 65 קווים בהם מופעל שרות טיסות נוסעים סדירות לאורך כל השנה, כך ששיעור הגידול בהיצע הקווים הוא בשיעור חסר תקדים של כ- 25%. הגידול בהיצע הטיסות בקווים החדשים מוביל גם לכשליש מסה"כ צפי הגידול בהיצע בטיסות במהלך חורף 2017/18.

5. **חברות ישראליות** - יישום תכנית הטיסות הסדירות של חברות אל על, ארקיע ו- ישראייר שאושרה ע"י רת"א, מאפשר גידול מצרפי בשיעור של כ- 1% לעומת מספר הטיסות המצרפי שהופעל על ידן במהלך עונת חורף 2016/17. צפי חלק השוק המצרפי של החברות הישראליות צפוי לרדת משמעותית לסדר גודל של כ- 29% מהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג לעומת חלק שוק של כ- 33% וכ- 34% במהלך עונות החורף 2016/17 ו- 2015/16 בהתאמה. שימוש במטוסים חכורים מחברות תעופה זרות מונע ירידה משמעותית יותר בחלק השוק המצרפי של החברות הישראליות.

6. **רמת התחרות** - אחד המדדים המצביעים על רמת התחרות בין חברות התעופה הוא מספר הקווים בהם מופעלות טיסות סדירות ע"י שלוש חברות או יותר במקביל. תרשים מס' 3 מצביע על עליית מדרגה במדד לאחר גידול מתון במהלך השנים האחרונות. צפי המדד לעונת חורף 2017/18 הוא 19 קווים³ לעומת 15 קווים ו- 14 קווים במהלך עונות החורף 2016/17 ו- 2015/16 בהתאמה. הקווים החדשים שנוספו לרשימת הקווים עם שרות סדיר של שלוש חברות לפחות, הם הקווים: ת"א- בלגרד, ת"א- קייב, ת"א- מילאנו ו- ת"א- מוסקבה. הקווים עם מספר החברות הגדול ביותר המפעילות שרות סדיר הם: ת"א- לרנקה ו- ת"א- בוקרשט, כשבכל אחד מקווים אלה, שבע חברות מפעילות שרות של טיסות סדירות. כמו כן, בקו ת"א- הונג קונג רמת התחרות צפויה לגדול משמעותית לעומת עונת החורף הקודמת, בעקבות השקת הטיסות של חברת "קתאי פסיפיק" בקו לפני מספר חודשים וכפועל יוצא יצירת תחרות לחברת אל על שהיתה החברה היחידה שהפעילה טיסות ישירות בקו.

³ הקווים בין ת"א ליעדים הבאים: ניו יורק, פריז, לונדון, רומא, מילאנו, ברצלונה, מדריד, ברלין, פראג, בוקרשט, אמסטרדם, סופיה, ורשה, לרנקה, בלגרד, מוסקבה, קייב, אתונה, בודפשט ו-איסטנבול.

7. **היצע הטיסות בנמל התעופה עובדה** - קרוב ל- 5% מצפי היצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה במהלך עונת חורף 2017/18 הוא של טיסות ישירות בין יעדים באירופה לנמל התעופה עובדה. צפי היצע הטיסות הבינ"ל בעובדה הוא כ- 50 טיסות שבועיות וצפי הגידול לעומת עונת חורף 2016/17 הוא פי 2.5 מהיצע הטיסות הבינ"ל שהופעל בנמל במהלך עונת חורף 2016/17.

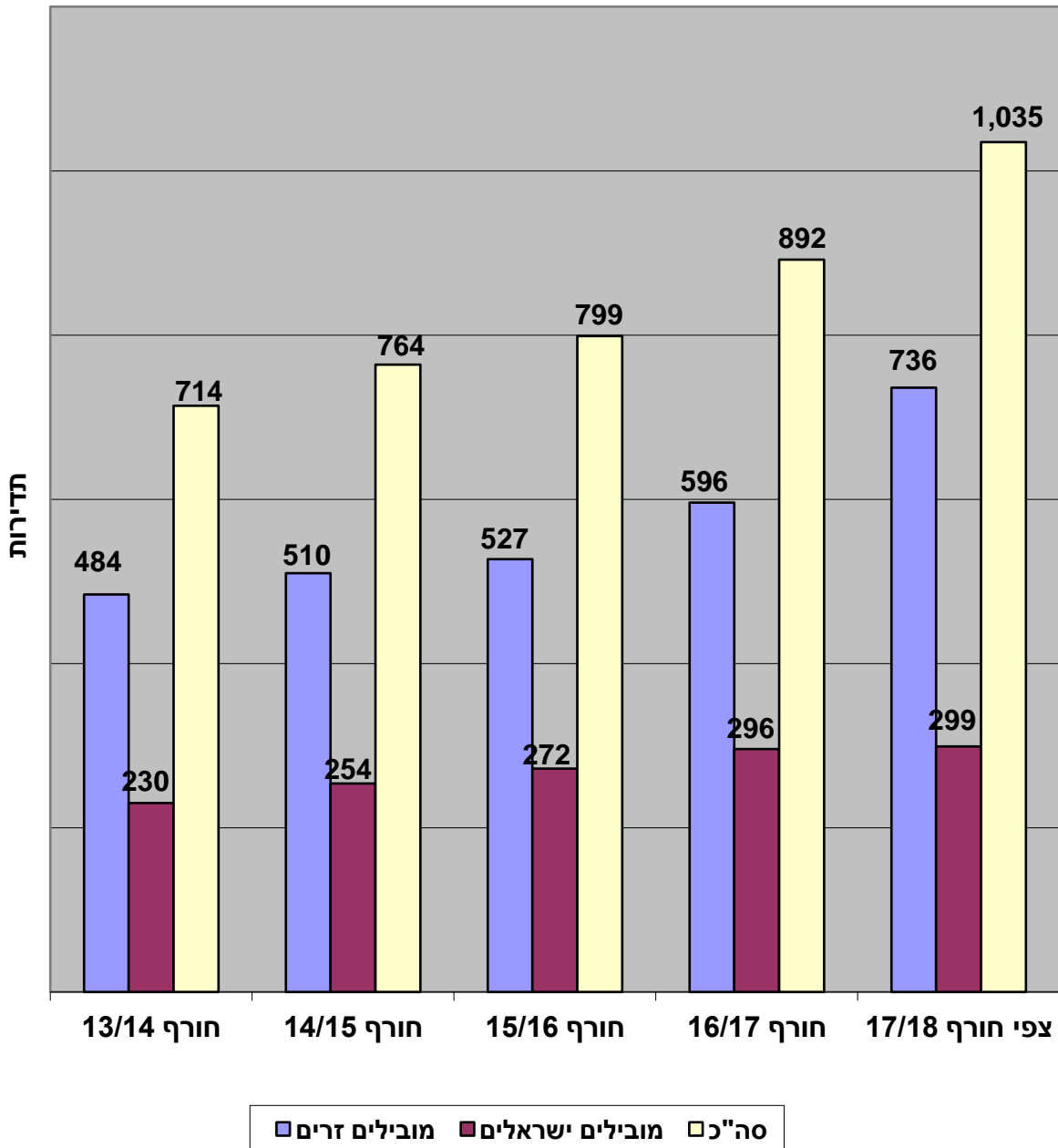
8. **מדיניות הליברליזציה של הסכמי התעופה** - מדיניות הליברליזציה של הסכמי התעופה של שר התחבורה המיושמת ע"י רת"א, אשר כללה את חתימת הסכם התעופה בין ישראל לאיחוד האירופי במהלך שנת 2013, מאפשרת חלק משמעותי מהגידול בהיצע הטיסות ובהיצע הקווים. מדיניות זו, הבאה לידי ביטוי בתהליך שוטף של עדכון הסכמי תעופה באמצעות הגדלת מכסת התדירויות ומספר החברות הרשאיות להפעיל טיסות סדירות, מאפשרת הגדלת היצע הטיסות והקווים ומספר החברות המפעילות טיסות סדירות. הגידול בהיצע וברמת התחרות מובילים, להפחתת מחירי הטיסות ולגידול משמעותי בתנועת הנוסעים לישראל וממנה. מעבר להסכם בין ישראל לאיחוד, עודכנו במהלך השנים האחרונות הסכמי תעופה בין ישראל לבין מספר גדול יחסית של מדינות. חלק משמעותי מאותם הסכמים אפשר הגדלת מספר החברות המפעילות שרות של טיסות סדירות, הגדלת היצע הטיסות הסדירות והגדלת במספר הסדרי הקוד שרינג בין חברות תעופה⁴. בהקשר של חברות התעופה הישראליות, יישום מדיניות הליברליזציה של הסכמי תעופה מאפשר לחברות הישראליות להגדיל את היצע התדירויות שלהן ולהשיק קווים חדשים. כמו כן, יישום מדיניות זו מאפשר לחברות אל על להרחיב באופן משמעותי את מערך הסדרי הקוד שרינג שלה עם חברות תעופה זרות. לוח מס' 8 מצביע על כך שהסדרים אלה מנוצלים ע"י החברה לשיווק מושבים בטיסות המופעלות ע"י חברות זרות במספר גדול יחסית של קטעי קווים אשר אינם מופעלים ע"י אל על.

⁴ עדכון ההסכמים עם המדינות הבאות: רוסיה, סין, קנדה, אוקראינה, גאורגיה, אתיופיה ו- סרביה, אפשר גידול משמעותי בהיצע הטיסות הסדירות בין ישראל לאותן מדינות.

תרשים מס' 1 - תדירות שבועית ממוצעת מנתב"ג, טיסות נוסעים בינ"ל,

עונות חורף 2013/14-2017/18

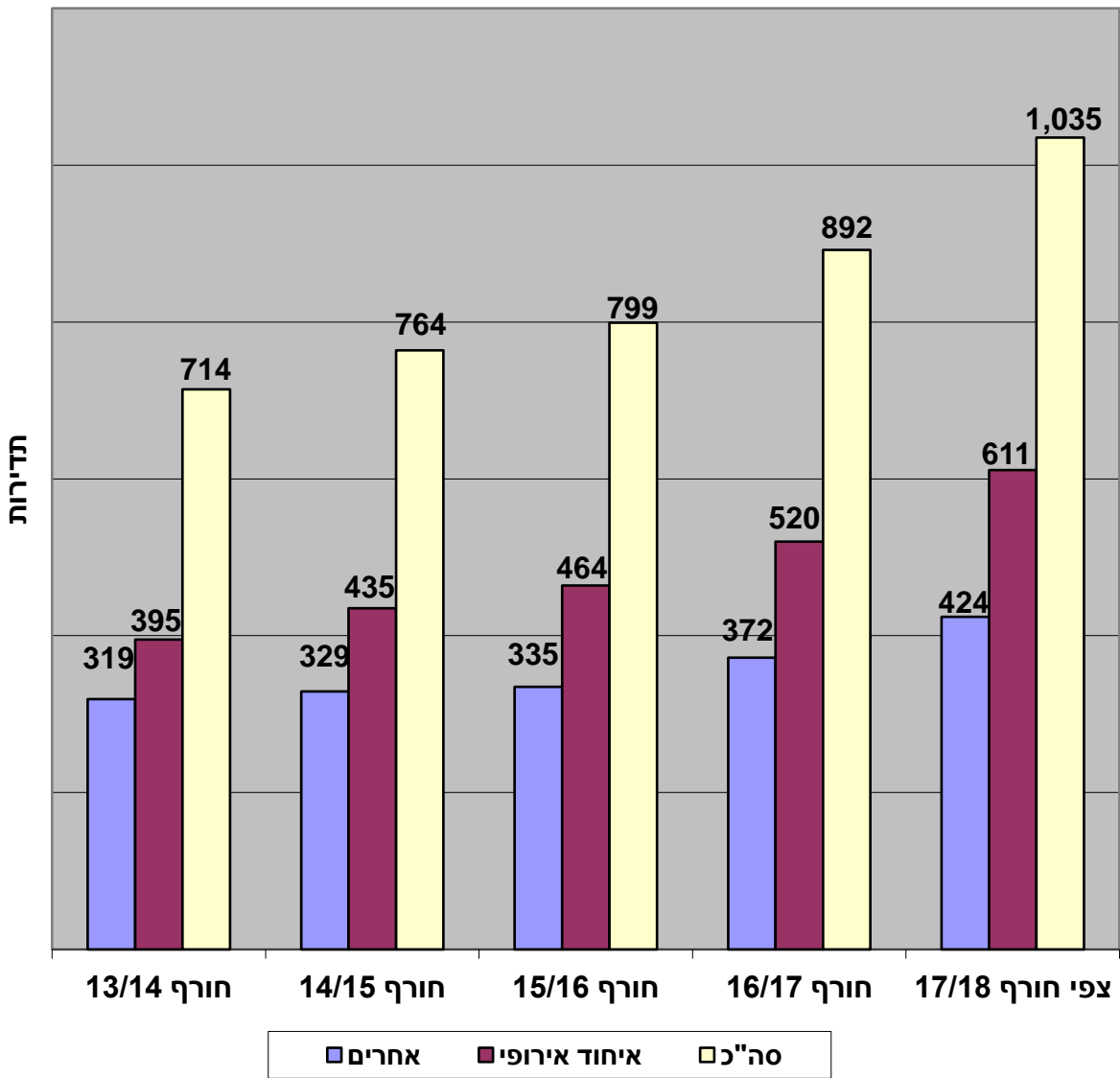

מקור: רת"א

תרשים מס' 2 - תדירות שבועית ממוצעת בקווים בין נתב"ג למדינות האיחוד האירופי

ובין נתב"ג למדינות אחרות, טיסות נוסעים, עונות חורף 2013/14-2017/18

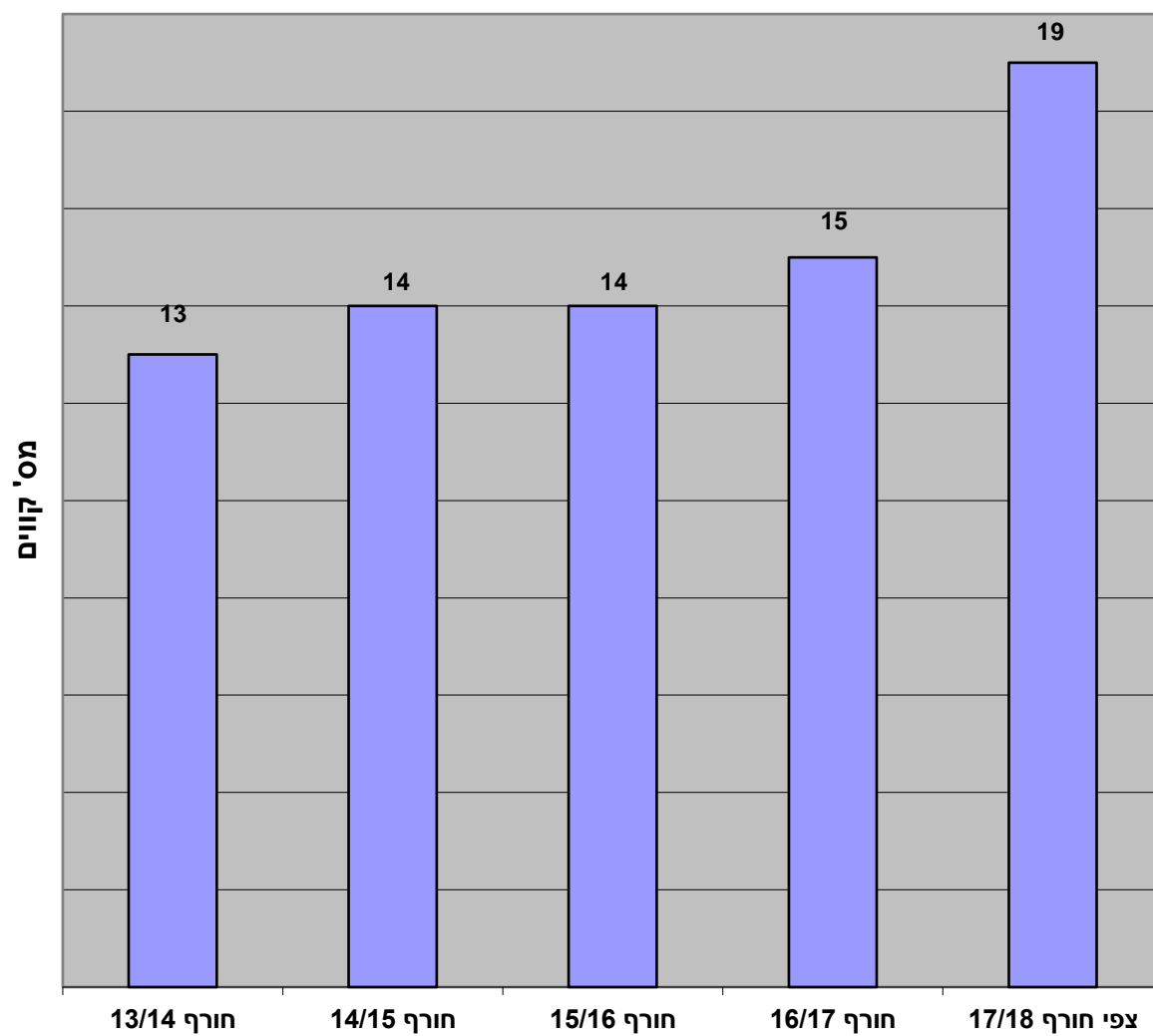

מקור: רת"א

תרשים מס' 3- קווים עם ריבוי מובילים (3 ומעלה), נתב"ג,

חברות סדירות, עונות חורף 2013/14-2017/18

מקור: רת"א

לוח מס' 1 : מקורות הגידול בהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג לפי חברות תעופה -

צפי עונת חורף 2017/18 לעומת עונת חורף 2016/17

תדירות שבועית ממוצעת חורף 16/17	צפי תדירות שבועית ממוצעת חורף 17/18	חברת תעופה
28	53	וויז אייר
42	51	איזי ג'ט
30	38	אוקראינה אינטרנשיונל
30	36	לופטהנזה
0	28	ראיין אייר
14	25	ישראייר
7	19	לוט
5	11	גרמניה
4	8	הניאן
0	5	קתאי פסיפיק
0	4	וואו איר

מקור: רת"א

לוח מס' 2 : 15 הקווים הבינ"ל החדשים לטווח קצר/בינוני בנתב"ג -

עונת חורף 2017/18

תדירות שבועית ממוצעת חורף 17/18	מועד השקה	חברת תעופה	קו
7	מרץ 17	ראיין אייר	ת"א-פאפוס
4	יוני 17	לוט/ראיין אייר	ת"א- וורסלאו
4	אפריל 17	אל על/ראיין אייר	ת"א- קראקוב
4	ספטמבר 17	וואו איר	ת"א- רייקיאוויק
3	נובמבר 17	איזי ג'ט	ת"א-נפולי
3	יוני 17	לוט/ראיין אייר	ת"א- גדנסק
3	יוני 17	לוט/ראיין אייר	ת"א- פוזנן
2	נובמבר 17	טרנסאווייה	ת"א- איינדהובן
2	נובמבר 17	וויז אייר	ת"א- טימישוארה
2	מרץ 17	וויז אייר	ת"א- דרבצן
2	יוני 17	וויז אייר	ת"א- קוסיצה
2	יוני 17	ראיין אייר/וויז אייר	ת"א- לובלין
2	אוקטובר 17	ראיין אייר	ת"א- באדן באדן (קרלסרואה)
2	יוני 17	וויז אייר	ת"א- קרייובה
2	יולי 17	וויז אייר	ת"א- ורנה

לוח מס' 3 : קווים בינ"ל חדשים לטווח ארוך בנתב"ג -

עונת חורף 2017/18

תדירות שבועית ממוצעת חורף 17/18	מועד השקה	חברת תעופה	קו
3	נובמבר 17	אל על	ת"א-מיאמי
3	אוקטובר 17	הניאן	ת"א- שנחאי
2	דצמבר 17	הניאן	ת"א-גונגזולו

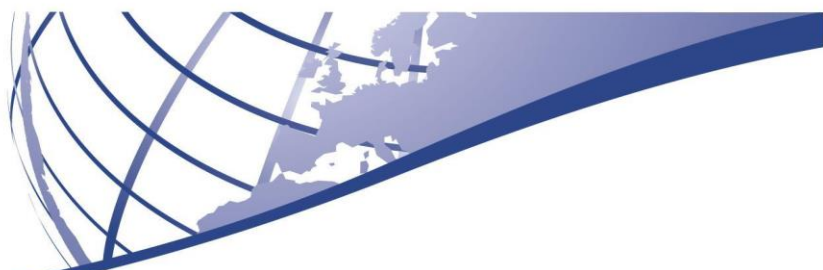
מקור: רת"א

לוח מס' 4 : צפי תדירות שבועית ומספר מובילים בקווים העיקריים לטווח קצר לישראל וממנה -

טיסות נוסעים, צפי ממוצע עונת חורף 2017/18

תדירות שבועית סה"כ	חברות תעופה/ תדירות שבועית	מספר חברות (סדיר)	קו
87	טורקיש (63), פגסוס (20), אטלס (4)	3	ת"א- איסטנבול
39	אל על (10), טרום (8), ישראייר (6), וויז (6), בלו (5), ארקיע (2), בלו בירד (2)	7	ת"א- בוקרשט
36	ארקיע (3), אאיגן (5), טוס (10), ישראייר (3), אל על (7), קובלט (6), צירלי (2)	7	ת"א- לרנקה
23	אאיגן (10), אל על (6), אליטליה (6), בלו בירד (1)	4	ת"א- אתונה
14	רויאל ג'ורדניאן (14)	1	ת"א- עמאן
11	אל על (4), אייר בולגריה (2), וויז (5)	3	ת"א-סופיה
10	אייר סרביה (5), ישראייר (3), ארקיע (2)	3	ת"א- בלגרד
10	ג'ורג'יאן (7), אל על (3)	2	ת"א-טביליסי

לוח מס' 5 : צפי תדירות שבועית ומספר חברות תעופה בקווים העיקריים לטווח בינוני לישראל וממנה -

טיסות נוסעים, צפי ממוצע עונת חורף 2017/18

תדירות שבועית סה"כ	חברות תעופה / תדירות שבועית	מספר חברות (סדיר)	קו
59	אירופלוט (36), אל על (12), אורל (4), שכר (7)	3	ת"א- מוסקבה
54	אייר פרנס (20), אל על (17), טרנסאוויה (12), איזי גיט (5)	4	ת"א-פריז
48	אל על (15), בריטיש (14), איזי גיט (15), וויז (4)	4	ת"א-לונדון/לוטון
43	אליטליה (20), אל על (11), ישראייר (3), ראיין אייר (7), ויואלינג (2)	5	ת"א- רומא
33	אוקראינה אינטרנשיונל (24), אל על (7), יאן אייר (2)	3	ת"א- קייב
32	לופטהנזה (23), אל על (9)	2	ת"א- פרנקפורט
31	אל על (12), ק.ל.מ (7), טרנסוויה (6), איזי גיט (5), ארקיע (1)	5	ת"א- אמסטרדם
24	סוויס (14), אל על (10)	2	ת"א- ציריך
23	איבריה (11), אל על (8), אייר אירופה (5)	3	ת"א- מדריד
22	לוט (13), אל על (5), וויז (3), ישראייר (1)	4	ת"א- ורשה
22	אל על (11), ויואלינג (4), ארקיע (2), נורוויג'ן (3), שכר (2)	4	ת"א- ברצלונה
21	אל על (8), וויז (11), בלו בירד (2)	3	ת"א- בודפשט
21	אל על (12), איזי גיט (4), ישראייר (3), גרמניה (2)	4	ת"א- ברלין
18	טרורל סרוויס (8), אל על (8), וויז (2)	3	ת"א- פראג
18	אל על (5), לופטהנזה (13)	2	ת"א- מינכן
17	אוסטריאן (10), אל על (7)	2	ת"א- וינה
17	אל על (9), איזי גיט (4), ראיין איר (4)	3	ת"א- מילאנו
16	ברסלס איירליינס (11), אל על (5)	2	ת"א- בריסל
14	אתיופיאן (14)	1	ת"א- אדיס

לוח מס' 6 : צפי תדירות שבועית ומספר חברות תעופה בקווים העיקריים לישראל וממנה לטווח ארוך-

טיסות נוסעים, צפי ממוצע עונת חורף 2017/18

תדירות שבועית סה"כ	חברות תעופה / תדירות שבועית	מספר חברות (סדיר)	קו
37	אל על (16), יונייטד (14), דלתה (7)	3	ת"א- ניו יורק
10	אל על (5), קתאי פסיפיק (5)	2	ת"א- הונג קונג
10	אייר קנדה (7), אל על (3)	2	ת"א- טורונטו
7	יונייטד (7)	1	ת"א- סן פרנסיסקו
7	הנייאן (4), אל על (3)	2	ת"א- בייגינג
6	אל על (6)	1	ת"א- בנגקוק
4	אל על (4)	1	ת"א- מומביי
3	אל על (3)	1	ת"א- לוס אנג'לס
3	אל על (3)	1	ת"א- יוהנסבורג
3	קוריאן (3)	1	ת"א- סאול
3	אל על (3)	1	ת"א- בוסטון
3	אל על (3)	1	ת"א- מיאמי
2	הנייאן (2)	1	ת"א- שנחאי
2	הנייאן (2)	1	ת"א- גונגז'לו

מקור : רת"א

לוח מס' 7 - צי מטוסי הנוסעים של המובילים הישראלים

צפי ינואר 2018	ינואר 2017	ינואר 2016	ינואר 2015	ינואר 2014	חברה / דגם
					אל על
4	6	6	6	6	B747-400
7	7	7	6	6	B767
0	0	1	2	2	B737-700
15	15	15	15	15	B737-800
8	8	5	5	2	B737-900
6	6	6	6	6	B777
2					B787
					ארקיע
2	2	2	2	2	B757
5	3	2	2	1	E190
1	3	3	5	5	ATR 72
					ישראייר
2	2	2	2	2	ATR 72
3	3	2	2	2	AB 320
33	31	27	28	24	סה"כ סילון צר גוף
19	19	19	18	18	סה"כ סילון רחב גוף
52	50	46	46	42	סה"כ סילון
3	5	5	7	7	סה"כ טורבו פרופ
55	55	51	53	49	סה"כ כללי

מקור- רת"א

לוח מס' 8 - הסדרי קוד שרינג של חברת אל על החלים על טיסות לא ישירות,

עונת חורף 2017/18

<u>חברה שותפה</u> <u>להסדר קוד שרינג</u>	<u>קטע קו המופעל</u> <u>ע"י אל על</u>	<u>קטעי קווים המופעלים</u> <u>ע"י השותפות להסדר</u>
AERO MEXICO	ת"א- יעדים באירופה, ניו יורק, בוסטון, טורונטו	יעדים ב: אירופה, ניו יורק, בוסטון, טורונטו - יעדים ב- מקסיקו
AEROLINEAS ARGENTINAS	ת"א- יעדים באירופה, ניו יורק, מיאמי	יעדים באירופה, ניו יורק, מיאמי - יעדים ב- ארגנטינה
AIR CHINA	ת"א בייגינג	בייגינג- יעדים בסין
AMERICAN AIRLINES	ת"א- יעדים באירופה	יעדים באירופה - יעדים ב- ארה"ב
JET BLUE	ת"א- ניו יורק/בוסטון	ניו יורק בוסטון - יעדים בארה"ב
QUANTAS	ת"א- בנגקוק/ הונג קונג/יוהנסבורג	בנגקוק/הונג קונג/יוהנסבורג - יעדים באוסטרליה
SIBERIAN AIRLINES S7	ת"א מוסקבה	מוסקבה - יעדים ברוסיה
TAHI	ת"א- בנגקוק	בנגקוק- יעדים ב: תאילנד, אוסטרליה, ניו זילנד, טאיוואן
TAP	ת"א- יעדים באירופה	יעדים באירופה - יעדים בפורטוגל

מקור: חברת אל על

לוח מס' 9 - הסדרי קוד שרינג של חברת אל על החלים על טיסות ישירות,

עונת חורף 2017/18

<u>הקו המופעל</u> <u>ע"י השותפות להסדר</u>	<u>הקו המופעל</u> <u>ע"י אל על</u>	<u>חברה שותפה</u> <u>להסדר קוד שרינג</u>
ת"א- בלגרד		AIR SERBIA
	ת"א- בייגינג	AIR CHINA
ת"א- אדיס אבבה		ETHIOPIAN
ת"א- מדריד	ת"א- מדריד/ברצלונה	IBERIA
ת"א- ציריך	ת"א- ציריך/גינבה	SWISS
	ת"א- בנגקוק	TAHI

מקור : חברת אל על